

NGU-rapport 90.113

Grunnvann i Norge (GiN)
Prosjektplan

Prosjekt nr. 63.2521.00

Rapport nr. 90.113	ISSN 0800-3416	Åpen/Forfølg til *****	
Tittel: Grunnvann i Norge (GiN). Prosjektplan.			
Forfatter: Knut Ellingsen og medarbeidere		Oppdragsgiver: Miljøverndepartementet/NGU	
Fylke:		Kommune:	
Kartbladnavn (M. 1:250 000)		Kartbladnr. og -navn (M. 1:50 000)	
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall: 8	Pris: 30
Feltarbeid utført: August 1990		Rapportdato:	Prosjektnr.: 63.2521.00
		Seksjonssjef: <i>M. J. Olsen</i>	
<p>Sammendrag:</p> <p>Rapporten presenterer en plan for prosjektet "Grunnvann i Norge". Prosjektet som ble igangsatt i 1989 og avsluttes i 1992 har som mål å skape grunnlag for en helhetlig strategi for forvaltning av grunnvann i Norge. Det vil bli opprettet et edb-register over norske grunnvannsføremster. De fleste av landets kommuner vil motta en rapport over grunnvannsmuligheten i kommunen. Prosjektet er kostnadsberegnet til kr 18.104.000,- og utføres av NGU med støtte fra Miljøverndepartementet og Kommunal- og arbeidsdepartementet.</p>			
Emneord			
Grunnvann			
Prosjektplan			

INNHold

INNLEDNING

MÅL

GJENNOMFØRING

RAPPORTERING

ORGANISERING

FREMDRIFTSPLAN

BUDSJETT

INNLEDNING

Etter initiativ fra Miljøverndepartementet er det satt i gang arbeid med en nasjonal plan for beskyttelse og forvaltning av grunnvannsressursene. Norges geologiske undersøkelse (NGU) leder prosjektet.

Prosjektet "Grunnvan i Norge" (GiN) skal gå over fire år (1989 - 1992).

Målsettingen er å få en økt bruk og beskyttelse av grunnvann. En samlet oversikt og en prioritering av grunnvannsressursene skal være et grunnlag for å hindre at verdifulle grunnvannsforekomster ødelegges.

Bare ca. 15% av befolkningen i vårt land anvender grunnvann i vannforsyningen, men vi har grunnvannsressurser tilstrekkelig store til å forsyne langt fler, kanskje 30-40%. Siden grunnvann gjennomgående har fordeler som vannkilde både kvalitetsmessig, økonomisk, sikkerhetsmessig, teknisk og driftsmessig (1), vil det være en fordel om det ble tatt mer i bruk. Det økende presset på grunnvannsressursene fra andre sektorer til byggeformål, industrietablering, resipientformål osv. har også satt på dagsorden behovet for å beskytte grunnvannet mer aktivt og målrettet enn forurensningsloven legger opp til.

MÅL

Hovedmålet for prosjektet er å skape grunnlag for en helhetlig strategi for forvaltning av grunnvann i Norge. Det skal fokuseres på mer bruk og bedre beskyttelse av grunnvann. For å oppnå dette er det satt opp noen delmål, som er:

- godt generelt opplysningsnivå hos kommune og almenhet angående grunnvann,
- grunnvann inn i kommuneplanen,
- bedre kunnskap om egne grunnvannsmuligheter i kommunen,
- bedre service på grunnvann bl.a. fra sentrale institusjoner.

GJENNOMFØRING

Prosjektet er innledet i tre faser: (1) Metodeutvikling, (2) Hovedprosjektet og (3) Utarbeidelse av en nasjonal handlingsplan for grunnvann.

Fase 1. Metodeutvikling

Det skal utarbeides en metode for verdisetting av grunnvannsforekomster (samfunnsverdi). Dette skal gjøres ved å:

- påvise og karakterisere grunnvannsforekomster (sårbarhetsvurdering),
- registrere og gradere trusler mot grunnvannsressursene,
- gradere samfunnsverdi,
- klassifisere grunnvannsforekomstene etter sårbarhet, trusler og samfunnsverdi.

Fase 2. Hovedprosjektet

Det skal etableres et edb-basert registersystem for grunnvannsforekomster i Norge. Registeret skal danne grunnlaget for planmessig utnyttelse av våre grunnvannsressurser.

16 av landets fylker skal undersøkes i GiN-prosjektet. Det skal utarbeides kommunevise rapporter om grunnvannsmulighetene i kommunene. I tillegg skal opplysningene samles i fylkesrapporter og i en nasjonal rapport. En detaljert oppdeling i delprosjektet er vist i vedlegg 1.

MD prioriterer fylkene i to grupper, 1990-fylker (HE, BU, TE, MR, SF, ST, NT, TR) og 1991-fylker (ØF, AK, VF, AA, VA, RO, HO, NO). Oppland og Finnmark utelates fordi de har fått spesielt mye hydrogeologisk assistanse fra NGU tidligere. Oslo er uaktuell p.g.a. generelt god vannforsynings-situasjon.

Fylkene prioriterer så ca. 1/3 av kommunene som A-kommuner. Disse har størst behov for innsats. De resterende 2/3 B-kommuner vil få rapport basert på eksisterende materiale. I A-kommunene blir det gjort feltarbeid, og de blir besøkt separat i egen runde før feltarbeidet.

Kommunene prioriterer egne vannforsyningsområder av spesiell interesse. Dette vil skje i A-kommunene under nevnte besøk der hensikten er å oppnå kontakt, få fram en velfundert prioritering av områder og å kunne få stilt til rådighet eksisterende undersøkelses-rapporter, m.v. som måtte finnes i kommunen. Både A- og B-kommuner gis mulighet til direkte kontakt med programmet gjennom f.eks. fylkesvis sammenkomst, der også B-kommunenes prioritering av områder kan framkomme.

Primærkontakt i kommunen er teknisk etat. Men de andre kommunale etater med delansvar for vannforsyningen, helse- og sosialstyre og næringsmiddeltilsyn, er nødvendige partnere for programmet, bl.a. i spørsmål om prioritering av områder.

Feltarbeidet i A-kommunene er planlagt å omfatte gjennomsnittlig ca. 3 dager pr. kommune med lag på to geologer som har ansvar for hele fylket. I tillegg blir en rekke øvrige geologer knyttet til programmet gjennom sin lokalkunnskap og spesielle geologiske kompetanse. Det blir relativt liten anledning til grunnundersøkelser, men mulighet for grundige vurderinger av hydrogeologien på annet grunnlag.

Fase 3. Utarbeidelse av en nasjonal handlingsplan for grunnvann

På bakgrunn av erfaringene fra fase 1 og 2 skal det utarbeides en handlingsplan for bedre forvaltning, beskyttelse og bruk av grunnvann i Norge.

RAPPORTERING

Ved gjennomføring av prosjektet skal all informasjon og alle resultater som fremkommer, dokumenteres i rapporten. NGU rapporterer til MD og direkte til de berørte fylker og kommuner.

Det skal utarbeides:

300-350	kommunerapporter (NGU-rapporter)
16	fylkesrapporter (NGU-rapporter)
1	nasjonal rapport (NGU-rapport)
9	veiledere om grunnvann (NGU-skrifter)
1	database

A- og B-kommunene får alle en rapport. Som grunnlag for denne anvendes eksisterende materiale i form av rapporter, manuskripter og kunnskap om forholdene som finnes hos deltakerne og i miljøet bl.a. på NGU. For A-kommunene suppleres dessuten med feltarbeid i prioriterte områder. Alle data verd å rapportere skal inn på skjema og deretter inn i databasen som er under utvikling. Arealavgrensninger på kart skal digitaliseres og legges inn. Rapporteringen søkes således oppnådd mest mulig "uberørt av hånd". Dette forutsetter at det legges såvidt mye ressurser i utforming av databasens outputsider at den vil kunne produsere layoutmessig attraktive produkter.

Innholdet i rapportene blir kortfattet, mest mulig "effektiv informasjon". Planen er p.t. at den vil bestå av kart (kommuneoversikt A4/A3 og detaljkart over interessante områder), korte beskrivelser/kommentarer, tabell(er) (oppsummering av kartfunn), referanser til anvendt materiale, henvisning til databasen og bruksanvisning for hvordan en kan få informasjon derfra, dessuten forklaring/definisjon av anvendte kategorier.

Veiledere om grunnvannsforsyning skal utgis. De skal formidle generell informasjon med kommunens etater som primær målgruppe.

Databasen vil ligge på NGU i Trondheim på VAX stormaskin som i fremtiden vil kunne nås av eksterne brukere med modem og PC. Databaseverktøyet vil imidlertid utvikles for PC direkte slik at det vil være anvendelig for kommunene så snart det er ferdig utviklet. Tanken er at det skal likne databasen for deponikartleggingen som foregår i regi av NGU/SFT. For den hydrogeologiske databasen er det interessant å kunne ha adgang til deponidatabasen uten tekniske problemer, dessuten til andre databaser av liknende karakter, f.eks. NGUs grusregister database. Interessen for å ha adgang til de

andre er gjensidig for de ulike databasene. Behovet for en framtidig nasjonal geofaglig miljødatabase med basis i NGU er således til stede.

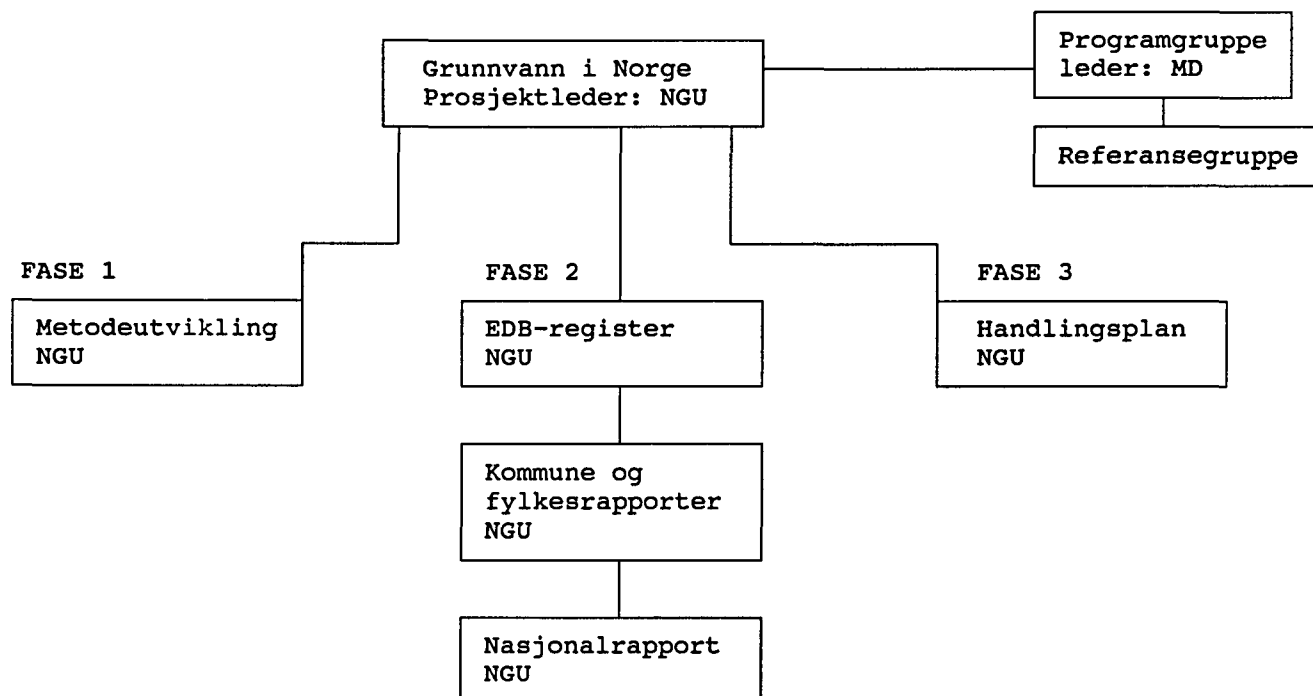
Den hydrogeologiske databasen vil inneholde data om grunnvann i fjell og i løsmasser. Langsiktige FoU-behov vil være bestemmende for utformingen sammen med servicebehovet overfor kommunene.

ORGANISERING

NGU leder prosjektet og sørger for bemanning. Institusjonen har avsatt 29 årsverk til å gjennomføre prosjektet. En programgruppe under ledelse av MD gir råd til prosjektleder i løpende saker. Programgruppen har representanter fra Norges Vassdrags- og Energiverk, Statens Institutt For Folkehelse, Sør-Trøndelag Fylkeskommune, Kommunenes Sentralforbund, Statens Forurensningstilsyn, Jordforsk og NGU, i tillegg til MD.

En referansegruppe fungerer som supplement til programgruppen og gir råd i spørsmål av strategisk art. Figur 1 viser et organisasjonsskjema for prosjektet.

Fig. 1. ORGANISASJONSSKJEMA FOR PROSJEKT

FRAMDRIFTSPLAN

Fase 1.	1989	1990	1991	1992
Metodeutviklign	-----			
Fase 2.				
Edb-registrert	-----			
Kommunal/fylkesrapp.		-----		
Nasjonal rapport			-----	
Fase 3.				
Handlingsplan	-----			

BUDSJETT

Budsjettet er presentert i tabell 1 og dokumentert i vedlegg 2. Totalkostnadene er beregnet til kr 18.104.000,-. 29 årsverk vil medgå for å fullføre prosjektet.

Tabell 1. Mann-år, kostnader og finansieringsplan

	1989	1990	1991	1992	Sum
Mann-år	1.1	12.1	10.8	5.0	29
Lønn	400.000	4.235.000	4.104.000	1.900.000	10.639.000
Direkte utlegg	840.000	2.685.000	2.640.000	1.400.000	7.565.000
Total	1.240.000	6.920.000	6.744.000	3.300.000	18.204.000
Fiansieringsplan					
NGU	635.000	4.475.000	4.344.000	2.000.000	11.454.000
MD	255.000	1.900.000	1.800.000	900.000	4.855.000
KAD	300.000	400.000	500.000	400.000	1.600.000
LD	-	-	100.000	-	100.000
NHK	50.000	-	-	-	50.000
Andre	-	145.000.	-	-	145.000